

Guia sobre “Com citar i com evitar el plagi¹”

1. Introducció	2
2. Per què cal citar	2
3. El plagi	3
4. Quan hem de citar?	4
5. Sistemes de citar	6
5.1. Citació dintre la pàgina.....	6
5.2. Notes al peu o al final	7
6. Quines dades ha d'incloure una referència bibliogràfica?	8
7. Estils de citació	9
8. Gestió de la bibliografia	9
9. Recursos addicionals	10

Data revisió: 10 de maig de 2018

---

¹ Aquesta guia està basada en el document: Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia. Guia sobre Com Citar i Com Evitar el Plagi. Bellaterra: UAB

1. Introducció

Amb la introducció de noves metodologies docents, actualment els/les estudiants han de complementar les classes presencials amb la feina feta fora de l'aula, com ara la preparació de lectures i la redacció de treballs. Per a la majoria, aquestes tasques no són necessàriament noves, ja que durant l'educació secundària s'han fet aquest tipus d'exercicis. No obstant això, la universitat suposa un salt qualitatiu en el procés de formació educativa, tant pel que fa als continguts com a les formes. Per una banda, les assignatures de la carrera permeten aprofundir molt més en els coneixements dels temes que s'estudien. Per una altra, la carrera universitària ha d'ensenyar a transmetre els coneixements d'una manera concreta: s'aprèn a estructurar els nostres treballs, s'aprèn a raonar d'una manera rigorosa (metodologia); s'aprenen tècniques d'anàlisi tant quantitatives com qualitatives (mètodes). I també s'aprèn a citar correctament.

Fer un treball acadèmic de qualsevol tipus seria impossible sense llegir les aportacions d'altres persones que han dedicat molts esforços a l'estudi del tema que es vol tractar.

Citar no és res més que reconèixer aquestes aportacions. No fer-ho, en canvi, fa córrer el risc de plagi, una pràctica que cal evitar. Aquesta guia té com a objectiu explicar per què i com citar correctament i, per tant, per què i com evitar el plagi. La guia només pretén oferir una introducció a aquest tema, al final del text podeu consultar un apartat de recursos addicionals.

2. Per què cal citar

Citar enriqueix els nostres treballs, ja que no només demostra al lector que hem estat capaços de llegir diferents aportacions al tema, sinó que també ens permet obrir un diàleg, una conversa, amb autors que han dedicat molts esforços a pensar en les qüestions que estem tractant. Al mateix temps, quan citem, permetem que el lector pugui aprofundir en els seus coneixements sobre el tema, ja que pot consultar

les fonts que hem citat als nostres textos. Però, sobretot, citar és un acte d'honestetat. Si incorporem la feina feta per altres als nostres treballs, ho hem de reconèixer. Si no ho fem, estem donant a entendre que el què escrivim és de collita pròpia, o sigui que és una idea original nostra, quan això no és cert. Aquest engany – sigui de manera conscient o inconscient – es diu plagi.

3. El plagi

Plagiem quan presentem la feina d'un altre com si fos nostra.

És plagi, per exemple:

- Copiar el treball d'un company o companya sense reconèixer la seva autoria;
- Tallar i enganxar fragments de texts trobats a llibres o a internet sense reconèixer la seva autoria;
- Parafrasejar les idees d'altres sense reconèixer la seva autoria;
- Incorporar un dibuix o un gràfic sense reconèixer la seva autoria.

El plagi és una pràctica anti-educativa: **què aprenem si només tallem i enganxem la feina d'altres persones?**

El plagi és un acte sancionable, tant per les autoritats universitàries com pel sistema judicial. Existeixen lleis que protegeixen els drets d'autor, drets que nosaltres infringim quan plagiem.

Per aquestes raons, la Universitat té una política molt estricta contra el plagi. Posa a l'abast del professorat un seguit d'eines informàtiques capaces de detectar el plagi als treballs que s'hi lliuren. En cas de detectar casos de plagi, la sanció és una nota de suspens per a l'assignatura, sense perjudici d'altres responsabilitats que puguin ser imputables.

El/la estudiant en qüestió podrà demanar la revisió del cas a la Comissió d'Avaluació del Centre.

No obstant això, a la Universitat creiem que la majoria de casos de plagi no són fruit de la intencionalitat, de la deshonestedat, sinó de la ignorància. Una ignorància sobre un aspecte clau de la feina acadèmica: citar correctament. Per tant, creiem que no només hem de demanar a l'estudiantat el compliment d'una normativa, sinó que estem obligats a facilitar l'aprenentatge de les tècniques que permeten evitar la mala praxi acadèmica que representa el plagi.

4. Quan hem de citar?

La primera qüestió que hem d'aclarir és quan hem de citar i quan no.

- **Hem de citar** quan fem referència als arguments i opinions d'altres persones.
- **No hem de citar** quan fem referència a un fet indiscutible, que forma part del coneixement comú.

Si diem que el cel és blau, no cal citar l'autor, ja que tothom sap que el cel és blau. No obstant això, si diem que el cel és blau perquè fa un milió d'anys va esclatar una estrella, fet que ha donat aquest color al cel des de llavors, en aquest cas, hem de dir l'origen/autor d'aquesta afirmació, ja que representa una teoria o una postura que una persona o un grup de persones ha desenvolupat.

De la mateixa manera, si diem que la revolució francesa va començar al 1789, no cal citar, ja que és comunament sabut que la revolució va començar a aquest any. Ara bé, si diem que la revolució francesa va començar al 1789 perquè la burgesia volia alliberar-se del poder de la monarquia, en aquest cas hem de citar, perquè hi ha moltes teories sobre les causes de la revolució francesa, i nosaltres estem referint-nos a una teoria concreta.

Vegeu el següent exemple:

En el següent text d'un autor (blau), s'hi afegeix una cita entre cometes (vermell):

That participants in nationalist political mobilization rely on such categories is understandable; ethnic entrepreneurs such as nationalist political leaders, who not only live 'for' ethnicity, but also 'by' it, 'invoke' ethnic groups in order to evoke them, that is, to bring them into existence. "Their categories are *for doing*—designed to stir, summon, justify, mobilize, kindle and energize", he argues (Brubaker, 2002: 166).

El text d'on hem tret aquesta cita es veu a sota, amb la cita destacada en groc:

not, and should not, be understood as conflict *between ethnic groups*, just as racial or racially framed conflict need not be understood as conflict between *races*, or nationally framed conflict as conflict between *nations*.

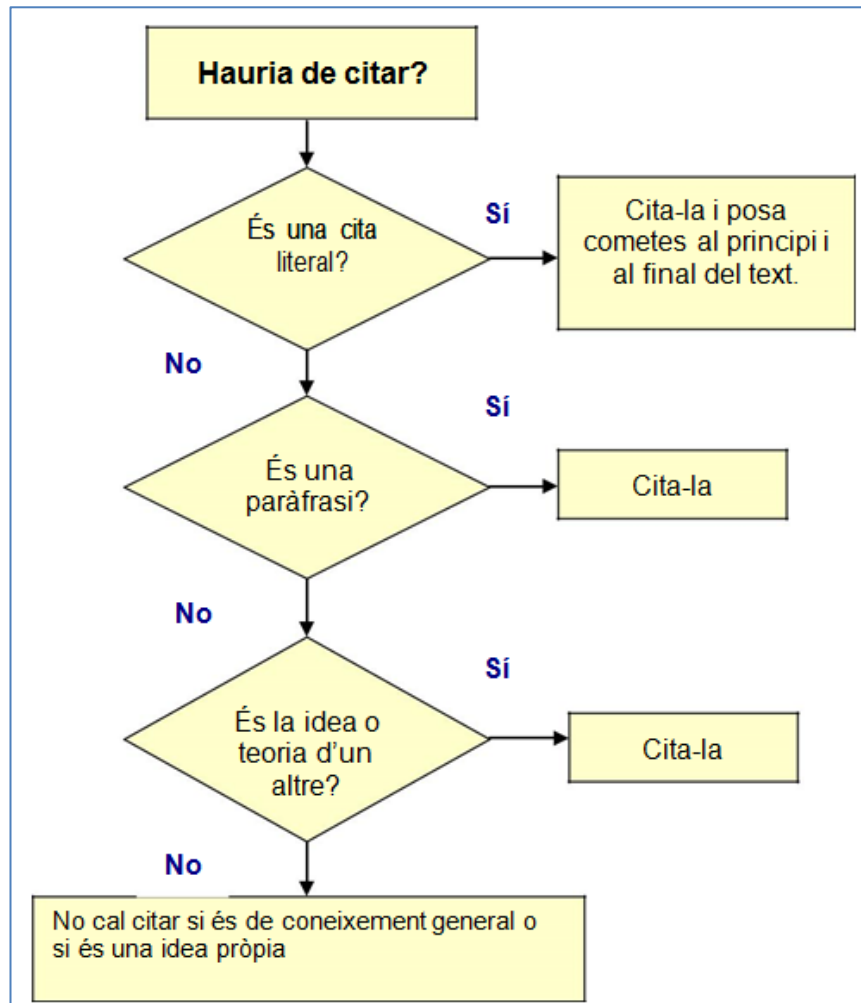
Participants, of course, regularly do represent ethnic, racial and national conflict in such groupist, even primordialist terms. They often cast ethnic groups, races or nations as the protagonists—the heroes and martyrs—of such struggles. But this is no warrant for analysts to do so. We must, of course, take vernacular categories and participants' understandings seriously, for they are partly constitutive of our objects of study. But we should not uncritically adopt *categories of ethnopolitical practice* as our *categories of social analysis*. Apart from the general unreliability of ethnic common sense as a guide for social analysis, we should remember that participants' accounts—especially those of specialists in ethnicity such as ethnopolitical entrepreneurs, who, unlike nonspecialists, may live 'off' as well as 'for' ethnicity—often have what Pierre Bourdieu has called a *performative* character. By *invoking* groups, they seek to *evoke* them, summon them, call them into being. **Their categories are *for doing*—designed to stir, summon, justify, mobilize, kindle and energize.** By reifying groups, by treating them as substantial things-in-the-world, ethnopolitical entrepreneurs may, as Bourdieu notes, 'contribute to producing what they apparently describe or designate' (1991a: 220) (5).

Reification is a social process, not simply an intellectual bad habit. As a social process, it is central to the *practice* of politicized ethnicity. And

(5) Such performative, group-making practices, of course, are not specific to ethnic entrepreneurs, but generic to political mobili-

zation and representation (Bourdieu 1991b: 248-251).

En resum:

5. Sistemes de citar

Hi ha moltes maneres de citar, però, en general, es poden identificar dos sistemes.

5.1. Citació dintre la pàgina

Potser el sistema més comú a les publicacions acadèmiques és l'anomenat autor-data dintre una pàgina. Si tornem a l'exemple anterior,

That participants in nationalist political mobilization rely on such categories is understandable; ethnic entrepreneurs such as nationalist political leaders, who not only live ‘for’ ethnicity, but also ‘by’ it, ‘invoke’ ethnic groups in order to evoke them, that is, to bring them into existence. “Their categories are *for doing*—designed to stir, summon, justify, mobilize, kindle and energize”, he argues (Brubaker, 2002: 166).

Cal posar la cita entre cometes i al final de la cita, les dades: el nom de l'autor (Brubaker); any de publicació (2002); i, la pàgina d'on s'ha tret la cita (166). En si mateixa, aquesta informació no és massa útil, ja que encara no sabem com es diu la publicació on apareix la cita. Per aquest motiu, la referència completa va al final del nostre text o document, sota l'epígraf de *Referències bibliogràfiques* o *Bibliografia*:

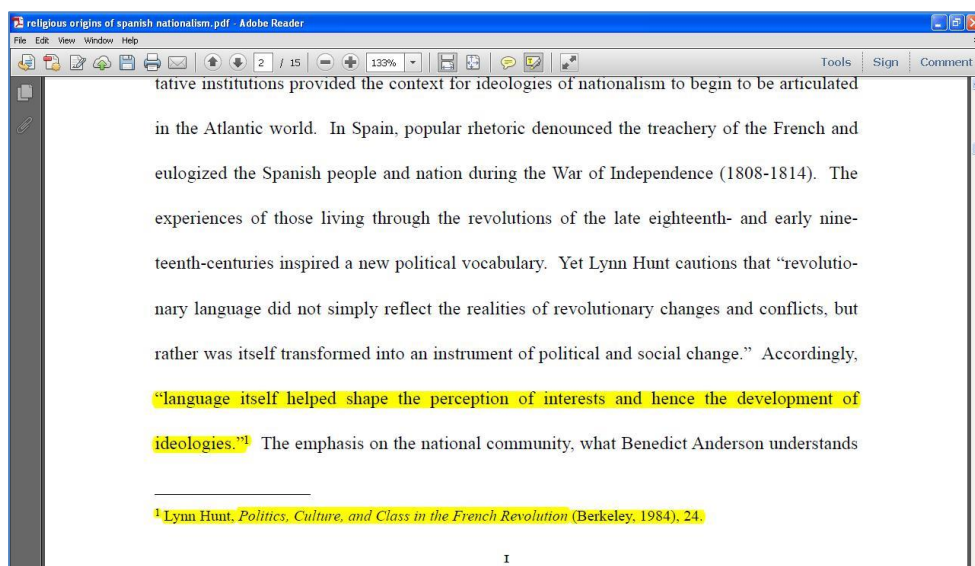
Referències bibliogràfiques

Brubaker, R. (2002) “Ethnicity without Groups”, *Archives Européennes de Sociologie*
 XLII, 2, pp. 163-189.

Aquestes referències s'ordenen alfabèticament, i podem identificar la publicació que hem citat buscant l'autor (Brubaker) i l'any de la publicació (2002).

5.2. Notes al peu o al final

L'altre sistema utilitza notes a peu de pàgina o notes al final del text, tal es veu en aquest exemple:

Aquí veiem la cita entre cometes i després apareix un número que fa referència a una nota, en aquest cas a peu de pàgina, on posem les dades de la publicació a la qual fem referència.

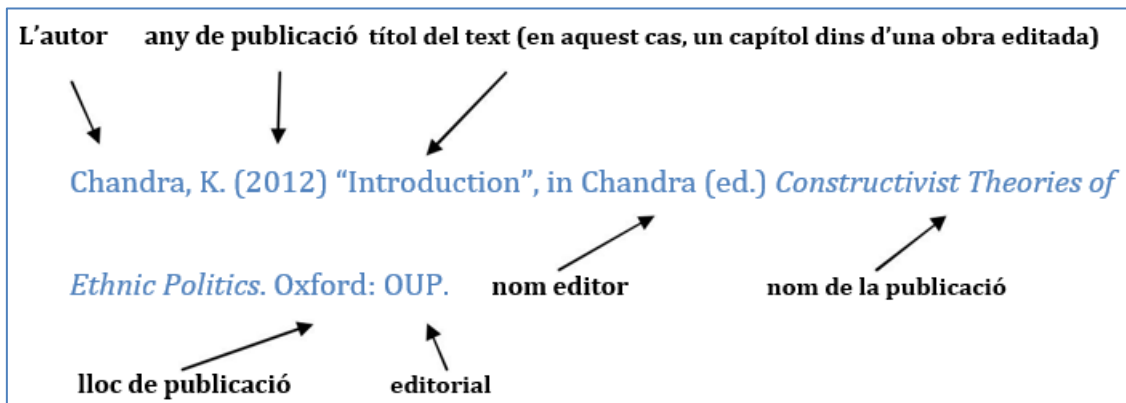
Alternativament, es pot posar al final del nostre document sota l'epígraf *Notes al Final* en comptes de a peu de pàgina.

Ambdós mètodes són vàlids, però cal escollir-ne un i mantenir-lo al llarg del treball.

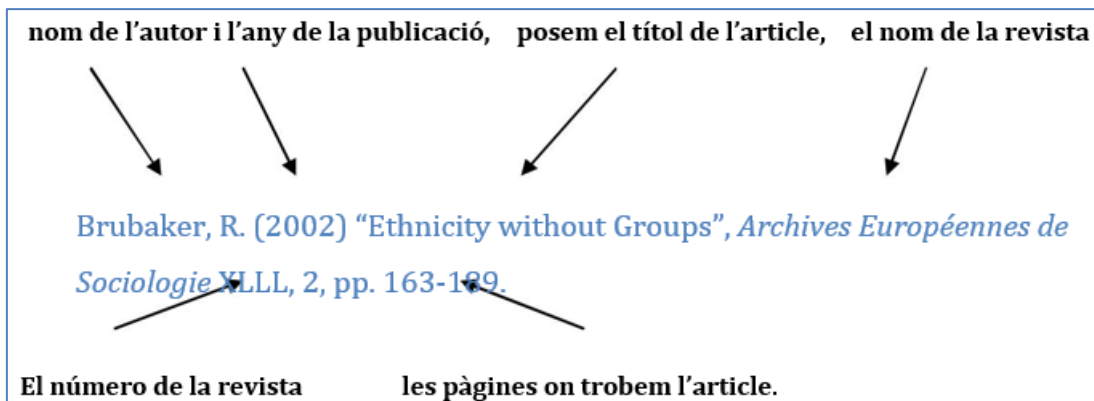
6. Quines dades ha d'incloure una referència bibliogràfica?

Una referència bibliogràfica ha d'incloure les dades exactes per tal que el/la lector/a pugui localitzar el text que citem. Els elements que incorpora varien en funció del tipus de document citat (articles de revista, llibres monogràfics, articles de diari, documents d'internet, pàgines web, tweet, etc).

Exemple de citació d'un capítol de llibre:

Exemple de citació d'un article de revista:

Per a veure més exemples, podeu consultar els recursos addicionals que hi ha al final d'aquesta guia.

7. Estils de citació

Els elements d'una referència bibliogràfica i l'ordre com apareixen vénen marcats per l'estil de citació. Hi ha organismes internacionals i editors que han establert un estil de citació, principalment en funció de l'àmbit de coneixement.

Un estil no és més correcte que un altre, però pot venir pautat pel destinatari del document (una revista, un tutor...). Si no hi ha cap estil específic indicat, cal escollir-ne un i mantenir-lo al llarg del treball.

Podeu trobar més informació a la pàgina web de Biblioteques [Citacions i bibliografia](#).

8. Gestió de la bibliografia

Com a molts altres àmbits de la vida, la informàtica ens pot ajudar amb les cites. Existeixen un bon nombre de programes que gestionen la nostra bibliografia i incorporen de forma automàtica les referències al nostre text. A la UAB es treballa

amb el gestor de referències bibliogràfiques gratuït [Mendeley](#), però també n'hi ha d'altres, com ara *EndNote*.

L'avantatge principal d'aquest tipus de programa és que no cal introduir manualment les dades d'una determinada publicació i permet escollir l'estil de citació que es vol.

Podeu inscriure-us a una [sessió formativa](#) sobre el gestor *Mendeley* a les Biblioteques UAB.

9. Recursos addicionals

Aquesta guia ha volgut remarcar la importància de citar i parlar de les qüestions bàsiques que cal saber si volem evitar caure en el plagi. A més, tenim al nostre abast els motius i els recursos suficients per a poder dominar aquesta faceta tan central de la formació acadèmica.

A la pàgina web de les [Biblioteques UAB](#) hi ha informació sobre com citar i també hi ha enllaços a una extensa bibliografia sobre el tema:

- al cercador de les biblioteques de la UAB: [bibliografia metodologia](#)
- al catàleg del CCUC: [bibliografia metodologia](#)

A més a més, hi d'altres recursos:

- **Sobre la propietat intel·lectual:** [Propietat intel·lectual i accés obert](#)
- **Sobre el Plagi:** Propietat intel·lectual i accés obert, categoria [Plagi](#)

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons](#).

